

Handläggare
Rosalie Wikström
Telefon: 08-50808516**Till**
Kungsholmens stadsdelsnämnd
2026-08-27

Motion om att utreda ett kommunalt ersättningssystem för personer som utsatts för övergrepp inom samhällsvård

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Kungsholmens stadsdelsnämnd överlämnar stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat en motion om att utreda möjligheten att införa ett kommunalt ersättningssystem i Stockholms stad för personer som utsatts för övergrepp eller allvarliga försummelser under samhällsvård. Motionärerna hänvisar till den norska modellen för *rettferdsvederlag* och den tidigare svenska statliga ersättningslagen samt föreslår att staden utreder förutsättningarna för ett eget ersättningssystem. Förvaltningen delar uppfattningen att personer som utsatts för övergrepp eller allvarliga försummelser under samhällsvård bör ges möjlighet till upprättelse och, där så är aktuellt, ersättning. Förvaltningen bedömer samtidigt att ett kommunalt ersättningssystem riskerar att leda till olika bedömningar och ojämlig hantering mellan kommuner. Ett nationellt reglerat ersättningssystem bedöms bättre säkerställa rättssäkerhet, likabehandling och enhetliga bedömningsgrunder.

Förvaltningen föreslår att Kungsholmens stadsdelsnämnd överlämnar tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har begärt nämndens yttrande över remiss av Motion om att utreda ett kommunalt ersättningssystem för personer som utsatts för övergrepp inom samhällsvård den 1 september 2026. Remissinstanser är Stadsledningskontoret, Kungsholmens, Enskede-Årsta-Vantörs och Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Rädö Barnen samt Röda Korset.

Ärendet

I motionen föreslås att Stockholms stad ska utreda möjligheten att införa ett kommunalt ersättningssystem för personer som utsatts för övergrepp eller allvarliga försummelser under samhällsvård.

Motionärerna beskriver att barn som placeras i familjehem, HVB-hem eller annan samhällsvård ibland utsätts för övergrepp eller försummelser under sin placering. De hänvisar till Norges system med *rettferdsvederlag* samt den tidigare svenska ersättningslagen för personer som utsatts för övergrepp eller försummelser i samhällsvården under perioden 1920–1980.

Enligt motionärerna finns behov av att Stockholms stad utreder förutsättningarna för att införa ett eget kommunalt ersättningssystem för personer som utsatts för övergrepp eller allvarliga försummelser i samhällsvård efter 1980. De föreslår att en utredning bland annat ska omfatta vilka händelser som ska omfattas, hur ansökningar ska prövas samt hur ett sådant system ska finansieras och administreras.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom socialtjänstavdelningen och behandlats i förvaltningsgruppen och pensionärsrådet. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att ta del av förvaltningens förslag via Meetings, eventuella synpunkter framgår i separat skrivelse

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen delar motionärernas uppfattning att personer som har utsatts för övergrepp eller allvarliga försummelser under samhällsvård bör ges möjlighet till upprättelse. När samhället övertar ansvaret för ett barns vård följer ett långtgående ansvar att säkerställa barnets trygghet och säkerhet. Om samhället brister i detta ansvar är det angeläget att den enskilde ges ett erkännande av den skada som uppstått och, där så är lämpligt, möjlighet till ersättning.

Förvaltningen ser samtidigt flera utmaningar med att införa ett kommunalt ersättningssystem. Frågor om ekonomisk ersättning för brister i samhällsvård rör grundläggande rättssäkerhetsprinciper och bör hanteras på ett enhetligt sätt över hela landet. Om enskilda kommuner inför egna ersättningssystem finns en risk för varierande bedömningsgrunder, olika ersättningsnivåer och skilda möjligheter för enskilda att få sin sak prövad beroende på vilken kommun som haft ansvar för placeringen. En sådan ordning riskerar att leda till ojämlikhet och bristande förutsebarhet.

Förvaltningen bedömer därför att ett nationellt reglerat ersättningssystem, med gemensamma kriterier och en enhetlig prövning, bättre skulle tillgodose kraven på likabehandling, rättssäkerhet och förutsebarhet. Ett statligt system skulle även kunna hantera de situationer där flera huvudmän varit involverade under en placering eller där ansvarsförhållandena är komplexa. Förvaltningen anser att det är angeläget att frågan om upprättelse och ersättning för personer som utsatts för övergrepp eller allvarliga försummelser i samhällsvård fortsatt uppmärksammas. Förvaltningen bedömer dock att ett kommunalt ersättningssystem inte är den mest ändamålsenliga lösningen, utan att frågan bör utredas och regleras på nationell nivå för att säkerställa en rättssäker och likvärdig hantering i hela landet.

Kungsholmens stadsdelsnämnd överlämnar stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

MR-analys

Barn och unga som placeras i samhällsvård har rätt till skydd, trygghet och en god hälsa och utveckling. När samhället övertar ansvaret för ett barn följer ett särskilt ansvar att säkerställa att vården bedrivs i enlighet med barnets bästa och att barnets rättigheter tillgodoses. Om ett barn utsätts för övergrepp eller allvarliga försummelser under samhällsvården är det angeläget att samhället tar ansvar genom att erbjuda möjlighet till upprättelse och, där så är aktuellt, ersättning.

Ur ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv är det betydelsefullt att personer som ansöker om ersättning ges likvärdiga förutsättningar att få sin sak prövad och bedömd utifrån samma kriterier, oavsett kön, bakgrund eller var i landet placeringen har skett. Ett ersättningssystem bör därför utformas så att det främjar likabehandling, rättssäkerhet och förutsebarhet.

Ann-Christine Hansson
Stadsdelsdirektör
Kungsholmens
stadsdelsförvaltning

Tero Tegel
Avdelningschef
Kungsholmens
stadsdelsförvaltning

Bilaga

Motion om att utreda ett kommunalt ersättningssystem för personer som utsatts för övergrepp inom samhällsvård

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Ann-Christine Hansson, Stadsdelsdirektör	2026-08-07
Tero Tegel, Avdelningschef	2026-08-07